

LITHUANIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
LITUANIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
LITUANO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)
Lundi 22 mai 2006 (matin)
Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Paanalizuokite, aptarkite **vieną** iš pateiktųjų tekstų:

1. (a)

Kiti sėdėjo prie stalo, nuleidę galvas ir visai neatrodė, kad jie trokštų kuo greičiau iš čia išvykti. Mes jų neįkalbinėjom. Nebematėm prasmės. Įkalbinėdami jau nebebūtume turėję galimybių kelti jiems nors nedidelius reikalavimus. Be kurių bendras žmonių buvimas yra visiškai neįmanomas. Vadinasi, mūsų planas žlugo, ir nebelieka nieko, tik su tuo susitaikyti.

5 Nors buvo baisu į juos žiūrėti, vis dėlto laikiausi to, kas įvyko. Tik paklausiau:

– Iš kur jūs ištraukėt, kad mums už darbą su jumis moka pinigų?

– Mums Tadas sakė.

10 O Dieve, Tadas! Tai jo duriančią galvą vakar glosčiau kelis kartus. Nors turėjo praeiti keletas metų, kad iki galo suprasčiau tos dienos vaikų agresijos priežastį. Rūpesčiu mes juos sužeidėm. Meile mes sužeidėm juos iki gyvuonies. Mes palietėm žaizdą, kurią taip skauda, kad gindamasis gali užmušti. Smogti mirtinai, kad nebeliktų abejonių. Jie visą laiką, visus tuos metus mus patikrindavo. Jie turi priemonių. Žiaurių. Norėdami sužinoti, ar tikrai reikalingi, jie eis iki paskutinės ribos. Kartais tai gali būti peilis į nugarą. Jei supras, kad esi silpnas, ar kad ieškai sau naudos.

15 Išvykimo dieną vis dėlto atidėjom. Tačiau vieną kartą ji vis tiek atėjo. Atėjo su tylia slepiama baime. Mes jos nerodėm vieni kitiems. Tačiau ir vaikai, ir mes žinojom, kad turėsime parvežti juos į miestą ir vėl paleisti į gatvę. Nupirkom saldinių, sausainių. Daug. Kad užtektų kelionei. Lydėjom juos abi su Vida. Atsisveikinome tylėdami. Sulipome į autobusą. Pasiliekantys sutvarkyti stovyklos mums mojo. Jiems mojo. Ar mojo vaikai, negaliu atsiminti. Jie tvarkingai sėdėjo autobuso sėdynėse, ir mes su Vida skubiai ėmėme dalinti saldinius ir sausainius. Dėjome juos į delnus, bet niekas nevalgė. Stovykloje saldinis ar sausainis – daug jų neturėjom – būdavo praryjamas pakeliui į burną. Jie dingdavo ore žaibo greitumu. Nuvažiavom iki kapinių, įsukom į mišką, iš kur nebesimatė stovyklos. Ir tada tylą dar kartą sprogo. Pirmasis užbaubė keturmetis Ruslanas. Jo atkištas delnas su sausainiais styrojo kaip medinis. Jis rėkė baisy balsu:

25 – Aaaa!.. Aaaa!..

Kitą akimirką baisy raudojimas perplėšė visą autobusą.

Žinau, kad daugiau gyvenime to niekada neišgirsiu. Ir kitais metais po vasaros su tais pačiais vaikais važiavom į miestą tyliai, gal šiek tiek pašliurpčiodami. Vaikai jau pažinojo gyvenimą, jau žinojo savo likimą ir elgėsi atitinkamai. Bet dabar jie rėkė paklaikę, iš visos širdies. 30 Iš saugios, ramios aplinkos jie grįžo į Vilniaus stotį. Mes parodėme, mes atvėrėme jų akis į jų nelaimę, kurią jie ir taip žinojo, bet ji nebuvo tokia skaudi. Neištverė vairuotojas. Jis visu garsu pasuko radiją. Bet muzikos nesigirdėjo. Tik po valandos, gal apie Maišiagalą, riksmas išsikvėpė, buvo girdėti tik tylūs šliurpčiojimai. Tada mes jas išgirdome. Banalias estrados dainas. Ėmėme jų klausytis beveik džiaugdamiesi. Netrukus pasirodė miestas, ir vaikai atkuto. Kažkaip keistai, 35 tyčia džiaugsmingai, lyg patys save erzindami. Tada. Iš magnetofono pasigirdo toji. Dainelė. Nuolat tais metais skambėjusi iš vieno kiosko prie stoties. Rusiškas šlageris. Vienu akimirksniu lyg vėjo gūsio pakelti vaikai pasičiupo pažįstamą melodiją:

- Ja moriačka, ty moriak.*
Ja rybačka, ty rybak.
40 *Ja na suše, ty na morie.*
My nie vstretimsia nikak.
- Aš jūreivė, tu jūreivis.*
Aš žvejė, tu žvejys.
Aš sausumoje, tu jūroje.
Mes nesusitiksimė niekaip.

Tai buvo mums skirta daina.

Ja na suše, ty na morie.
My nie vstretimsia nikak.

- 45 Autobusas leidosi Ukmergės gatve žemyn, ir vaikai kartu su radiju, plodami rankomis, taip šaukė, kad atrodė, autobusas ištikš. Važiuojant pro “Krasnučą”, paklausiau Eriko ir Vasios:
– Ar jūs čia lipsit?
Mes važiuom pro jų namus.
Vaikai niūriai šūktelėjo:
50 – Į stotį!
Užrašėme jiems savo telefonų numerius. Sakydami, vaikai, kai jus ištikis nelaimė, paskambinkite mums. Tadas pasuko galvą ir pašaipiai pažvelgė į mane. Supratau, kad kalbu iš sausumos jūrai. Kokia gi nelaimė dar galėjo juos ištikti? Kas gi galėjo būti dar blogiau jiems, numestiems kaip šiukšlėms gatvėje likimo valiai.

Vanda Juknaitė. *Išsiduosi. Balsu.* Esė, (2002)

- Aptarkite, apibūdinkite šios ištraukos temą.
- Kaip atskleidžiamas gatvės vaikų vidaus pasaulis? Koks tas pasaulis?
- Pasvarstykite, kodėl autorė cituoja populiarių rusišką šlagerį?
- Kuo savitas šio fragmento pasakojimo būdas, pasakotojo paveikslas?

1. (b)

Nemuno žiotys

- Kokia esi pavargus, upe, žiotyse,
Kokia pailsus! Vos stumi šėmus
Drumzlotus vandenį į savo tikslą – jūrą. Suprantu,
Nelengvas buvo tavo tūkstantmetis darbas,
5 Labai nelengvas! Taip pat ir mano
Nelengvas buvo darbas – mes abu kits kitą
Gera suprantame, įvertinam, užjaučiame.
Todėl kiek stabtelk šį ankstyvą surausvį aušrotekį,
Nurimus pagulėki, valandėlę pamiegok
10 Šalia manęs, net nekvėpuodama,
Ir aš nekvėpuosiu – tykiai pagulėkime
Šį žaliageltį aušriną aušrotekį:
Dar galim pailsėti, dar diena toli,
Ne laikas keltis – pamiegokime.
15 Kai saulė išsilies – abu pribusime,
Lėtai, tačiau užtikrintai, nebesulaikomai
Keliausime tolyn – tolybėn – kas į savo jūrą.

Albinas Žukauskas. *Poringės* (1978)

- Ar galima šį eilėrašį pavadinti žmogaus ir gamtos dialogu? Kodėl?
 - Kaip išryškėja eilėraščio lyrinio subjekto paveikslas? Koks tai paveikslas?
 - Kokių minčių ir jausmų sukelia eilėraščio pabaiga?
-